

Algemene beschouwingen alert! 2017

Inleiding

We lezen in de aanbiedingsbrief dat het college constateert dat we nog steeds een financieel gezonde gemeente zijn en dat er ook voor de komende periode financiële ruimte is voor nieuwe investeringen. Alert! komt na bestudering van de begroting met een iets minder rooskleurige interpretatie daar een deel van de bestedingsruimte wordt gecreëerd door belastingverhogingen voor de inwoners en een deel van de bestedingen niet overeenkomt met uitgangspunten van het verkiezingsprogramma van alert. Dit zal bij de betreffende programma's worden toegelicht. In deze inleiding wil alert! ook terugblikken op het functioneren van de raad in het afgelopen jaar. Een absoluut dieptepunt was de besluitvorming rondom Brouwerseiland. Terwijl fracties over elkaar heen buitelen met uitspraken als, we moeten luisteren aan de burgers, en we moeten de burgers meer betrekken in ons beleid, blijkt dat volstreekte retoriek. De arrogantie van de coalitie partijen LSD, VVD, SGP en CU en daarbij ten volle gesteund door het CDA (in de dagelijkse praktijk de vijfde coalitiepartij) in dit dossier is beschamend. Dit bracht de fractie van alert! tot uitspraak zich te schamen voor het lokale politieke gehalte. Nog nooit in het politieke bestaan van deze gemeente is meegemaakt dat het democratische proces door de enorme grote maatschappelijke weerstand zo onder druk stond als bij dit dossier.

We zagen volle publieke tribunes, tientallen insprekers afkomstig uit zowel binnen als buitenland, 532 mensen die de juni commissievergadering life hebben gevolgd, een menselijk lint van 600 personen, een petitie getekend door meer dan 19 duizend personen, gepresenteerde cijfers van de projectontwikkelaar die aantoonbaar gebaseerd zijn op fictie, heel slechte landelijke publiciteit en een project volledig in strijd met de Kustvisie. We zagen dat eerder genomen raadsbesluiten niet worden uitgevoerd en dat er 160 zienswijzen zijn ingediend. Dat bracht de fractie van alert! tot de volgende politieke conclusie: de fracties die voor dit project zijn In het dossier Brouwerseiland, laten de financiële belangen van een bevriende projectontwikkelaar, die bovendien niet in onze gemeente woont, prevaleren boven de belangen van 19000 burgers, inwoners, recreanten, bezoekers, ondernemers, watersporters, natuurorganisaties en culturele instanties. Maar het absolute dieptepunt is wel dat er bij de coalitievorming in 2010 is besloten dat Brouwerseiland er moet komen. Deze (geheime) afspraak is nooit gecommuniceerd naar buiten, waardoor de gehele bevolking als het ware door deze politieke partijen en het college volledig in de waan zijn gelaten dat er "nog niets is beslist, en we altijd nog terug kunnen". Deze, naar nu blijkt een leugen, heeft de tegenstanders 6 jaar lang hoop gegeven, 6 jaar lang de illusie dat gezond verstand en goede argumenten de gekozen vertegenwoordigers moeten kunnen overtuigen. 6 Jaar lang zijn de voorstanders voor de gek gehouden, 6 jaar lang is alle energie en emotie en kosten een zinloze verspilling gebleken. En dan maar de vraag stellen waarom de burgers zich massaal afkeren van de politiek. De fractie van alert! begrijpt dat burgers in zijn algemeenheid niets meer van de lokale politiek moeten hebben, en we geven ze daarin gelijk.

Tot zover een terugblik op het functioneren van de raad; wat volgt is een beperkte beschouwing over de begrotingsplannen van het college.

Vier thema's

1) Werken

De druk op verdere versterking in het buitengebied moet stoppen. Alert! wil inzetten om het gebruik van vrijkomende agrarische gebouwen zoals loodsen en schuren, in het nieuw op te stellen omgevingsvisie buitengebied, beschikbaar te laten blijven voor agrarische bedrijven die willen uitbreiden; daarmee moet worden voorkomen dat er nieuwbouw plaatsvindt terwijl er elders leegstand is. Deze basisgedachte gaat ook op voor woningbouw en industrieterreinen. Verpaupering en leegstand kan dan tegengegaan worden door verplicht te slopen of renoveren alvorens een wens tot nieuwbouw in behandeling wordt genomen. De hoeveelheid bebouwde oppervlakte in de gemeente moet gestabiliseerd worden waarbij inbreiding vóór gaat op uitbreiding. We zijn een voorstander voor het opzetten van een saneringsfonds.

Het aantrekken van nieuwe bedrijven van elders faalt al vele jaren. De uitspraak van een vorige wethouder in de besluitvorming van het Business Park, dat er al een A4tje vol met gegadigden was, blijkt onwaar te zijn geweest. Lagere grondprijzen hebben, zoals voorspeld door alert!, niets opgeleverd. Economische Impuls Zeeland, waar wij al vele jaren 1 euro per inwoner aan bijdragen, wil geen prestatieafspraken maken met onze gemeente. We moeten stoppen met dromen en realistisch concluderen dat onze omringende gemeenten beter uitgangspunten kennen voor geïnteresseerde bedrijven, mede in het licht van de ontgroening en de vergrijzing. We moeten overwegen om onze deelname aan EIZ te stoppen tenzij het alsnog tot prestatieafspraken kan komen.

De kwetsbaarheid van een gestremde uitvalsweg van Zierikzee via de Laan van St. Hilaire na sluiting van de havenpoort is inmiddels duidelijk geworden. We pleiten voor een tweede ontsluitingsweg van Zierikzee op de N59.

Voor de fractie van alert! mogen de dure marketingprogramma's en de Zeelandpas gestopt worden daar de toegevoerde waarde niet wordt opgemerkt.

2) Wonen

Met betrekking tot het programma wonen is de fractie van alert! van mening dat de basis voor de leefbaarheid in kleine kernen een goed en realistisch voorzieningenniveau noodzakelijk is. Ons bekende standpunt over het behoud van dorpshuizen behoeft geen nadere toelichting. De bereikbaarheid van maatschappelijke voorzieningen is een zorg voor de fractie van alert. De discussie in de media is weer begonnen om te onderzoeken of gratis dan wel supergoedkoop openbaar vervoer voor ouderen, hulpbehoeftigen en chronisch zieken met een begeleider in onze gemeente haalbaar is. Over het belang bestaat bij alert! geen twijfel. Met het verdwijnen van voorzieningen in de kernen, in combinatie met de wens dat ouderen langer zelfstandig blijven wonen is dit met het oog op de leefbaarheid een absolute noodzaak. In de Begrotingsraad van vorig jaar is een motie van alert! voor een dergelijk onderzoek met 1 stem voor en 22 stemmen tegen verworpen. We zijn nieuwsgierig hoe deze discussie in de nabije toekomst een vervolg zal krijgen.

Het woningbouwprogramma en de samenwerkingsovereenkomsten met projectontwikkelaars die in het verleden zijn afgesloten blijken nu zeer belemmerend te werken. Alert! heeft deze raad al vaak gewezen

op samenwerkingscontracten waarbij het ondernemersrisico wordt afgewenteld op de gemeenschap; tevergeefs. De nieuwbouwplannen zullen onherroepelijk hun effect hebben op de verkoopbaarheid van bestaande woningen. Alert! pleit voor een economische effect analyse van nieuwbouw op de verkoopbaarheid van bestaande woningen en recreatiewoningen.

Groen: openbaar groen in de leefomgeving is prettig en heeft een positief effect op het welbevinden en de gezondheid van mensen. Ons kenmerkende buitengebied toont zich door vergezichten wat vanuit landbouweconomisch oogpunt zeker gewenst is. Maar in de bebouwde omgeving kan groen ons inziens nog wel wat verbeteren. Daartoe wil de fractie van alert! een **amendement** indienen waarbij het college gevraagd wordt om beeldbepalende bomen midden op rotondes te planten met name die bij Zierikzee (N59) en bij Businesspark lenen zich hier bij uitstek voor. Een beeldbepalende boom zal na een verloop van jaren uitgroeien tot een monumentaal exemplaar.

3) Verblijven

Veel recreatieparken komen op het eind van hun toeristische levensduur omdat exploitanten niet zijn meegegaan in de noodzakelijke kwaliteitsverbetering. Het recreatiepark Fort Oranje is een voorbeeld van wat er kan gebeuren indien verpaupering optreedt. De overlast, gevolgd door de kosten voor ontruiming en sanering van dit park komt vervolgens op het bordje van de gemeenschap. Alert! is van mening dat dit in Schouwen-Duiveland niet mag gebeuren. De sector moet primair er zorg voor dragen dat er geen exploitanten achter blijven in het kwalitatief upgraden en up-to-date houden van hun parken. En mocht er zich toch een situatie in de toekomst voor gaan doen dan mag het niet zo zijn dat de gemeenschap voor de kosten op gaat draaien. Daarom is alert! van mening dat de sector een fonds voor sanering van verpauperde recreatieparken aan gaat leggen. Al eerder heeft de fractie van alert! aangegeven dat er een saneringsfonds moet komen. Wat ons betreft zal dat een onderdeel worden van de op te stellen toeristische hoofdstructuur. In overleg met de sector moeten uit de voorziening SD kiest voor toerisme, middelen gereserveerd gaan worden voor sanering van verpauperde recreatieparken, voor het geval dat de saneringskosten niet meer verhaald kunnen worden op de eigenaar. Dit saneringsfonds zal met toeristenbelasting worden gevuld.

Toerisme: we hebben de grens bereikt. Alert! stelt dat geen kwantitatieve uitbreiding meer aankunnen maar we in moeten zetten op kwaliteitsverbetering: niet meer verder gaan met promoten, geen verdere uitbreiding van verblijfseenheden, en alleen als er evenveel eenheden (elders) gesaneerd worden. We kunnen niet meer aan: de druk op groenblauwe oase, de rust en de ruimte en alle cultuurhistorische kernwaarden wordt al te groot ervaren. Allerlei zogenaamde innovatieve concepten als landbouw in combinatie met wellness en zorg krijgen van alert! niet het voordeel van de twijfel; we hebben geen vertrouwen in deze vormen van recreatie daar uiteindelijk zal blijken het alleen te gaan om de bouw van extra vakantiewoningen in ons kwetsbare open landschap. Kwaliteitsverbetering, koesteren en houden wat we hebben, zal al genoeg energie kosten; niet nog meer vakantieparken.

Begin juli jl. heeft de Provincie het besluit genomen dat de draaipremie voor molens wordt afgeschaft. In 2018 ontvangt de gemeente voor de laatste keer premie over het aantal omwentelingen in 2017. Deze draaipremie wordt zoveel mogelijk doorgesluisd naar de vrijwillige molenaar. Omdat de molens een zeer belangrijk onderdeel vormen van ons cultureel historisch erfgoed en toeristisch gezien zeer relevant zijn,

zal alert! een **amendement** indienen waarbij het college opgedragen wordt een gelijkwaardige subsidievorm te ontwikkelen die bij voorkeur gefinancierd wordt uit het actieprogramma Schouwen-Duiveland kiest voor toerisme.

4) Programma bestuur en burgerzaken

In het collegeprogramma 2014-2018, staat dat de belastingen voor onze inwoners met niet meer dan de inflatiecorrectie worden verhoogd. Dit conform onder andere de verkiezingsprogramma's van de coalitiepartijen LSD, VVD, SGP en CU. Nu komt het college met een forse belastingverhoging, namelijk de OZB-belasting wordt met 722 duizend euro verhoogd. Dit is in strijd met het collegeprogramma en in strijd met de verkiezingsprogramma's. Ook alert! is tegen belastingverhoging voor onze inwoners. Maar door het in de begroting in een adem de noemen met de besparingen op de afvalstoffenheffing ad 922 duizend euro, en de exacte tarieven pas volgende maand bekend te maken, wordt deze belastingverhoging heel stiekem verbloemd. Wettelijk is geregeld dat het niet is toegestaan dat de reinigingsheffingen boven de 100% kostendekkendheid uitkomen. En heffingen hebben geen relatie met belastingen. Door verlaging reinigingsheffing te koppelen aan een verhoging van de OZB is onjuist. Door aan de ene kant te stellen dat je de inwoners een voordeel geeft (dit is geen gunst maar een wettelijke plicht) en anderzijds 722 duizend afpakt in de vorm van belastingverhoging is een zeer laakbare handelswijze. Daarom heeft de fractie van alert!, samen met andere fracties een amendement opgesteld om de belastingen niet meer te verhogen dan de inflatiecorrectie, dit conform het collegeprogramma.

Net als vorig jaar is opgemerkt is de fractie van alert! niet blij van de belastingcapaciteit; dit is de belastingdruk ten opzichte van het gemiddelde in Nederland, en die is 115%. Onze woonlasten zijn dus fors hoger dan landelijk gemiddeld. Dat is geen goede reclame. Een OZB-belasting verhoging maakt het nog erger.

De consequentie van het niet verhogen van de OZB is dat de bestedingsruimte aanzienlijk vermindert. Daarom moeten we terughoudend zijn met het bestemmen van de budgettaire ruimte in structurele uitgaven voor nieuw beleid. Aanvullende argumenten hiervoor vinden we in de risico paragraaf. Geprognoseerd wordt dat 10% van de gekwantificeerde incidentele risico's zich ook daadwerkelijk gaan voordoen: dat is bijna 1,2 miljoen euro. En 30% van de structurele risico's ofwel ruim 1,3 miljoen euro. Het risico in de grondexploitatie bij een geraamde opbrengstdaling van 10 of 20% geeft direct al een negatief resultaat in de grondexploitatie van miljoenen euro's. Deze realistische risico's worden onvoldoende meegenomen.

Daarnaast is er de zorg: de landelijke overheid is in haar streven naar een droomwereld van de participatiemaatschappij en een zelfredzame samenleving, met het doel om kosten te besparen in de zorgsector en aanverwante sectoren in het sociaal domein, veel te ver doorgeschooten. Mensen krijgen niet meer de zorg en aandacht die ze verdienen. Alert! is van mening dat er onvermijdelijk een reparatieslag gaat komen. Deze is ten dele al realiteit. Dit gaat (veel) geld kosten. Onze budgettaire ruimte zal daar (voor een groot deel) aan op gaan waardoor er minder ruimte is voor nieuw beleid. Daarom moeten we terughoudend zijn met het bestemmen van de budgettaire ruimte in structurele uitgaven voor nieuw beleid. Ook de voorziene uitgaven voor de uitvoering van het IHP (Integraal

Huisvestingsplan) voor scholen voor het basisonderwijs gaan een beroep doen op de budgettaire ruimte.

We zullen dus onze kosten moeten verminderen en onze inkomsten vergroten. Daarvoor draagt de fractie het volgende aan.

Alert! is tegen formatie-uitbreiding (opgeteld meer dan 650000 euro structureel; bij een gemiddelde loonsom van 45000 euro per fte vertegenwoordigt deze formatie-uitbreiding meer dan 14 fte) om projecten mogelijk te kunnen maken die opgestart gaan worden omdat er budgettaire ruimte is. We zijn van mening dat de organisatie door herverdeling en omscholing zelf de nodige flexibiliteit moet creëren om de extra zaken op te pakken. We zijn dan ook niet onder de indruk van de, jaar in jaar uit gebruikte zinssnede dat “alle mogelijkheden om de beschikbare capaciteit zo creatief en flexibel mogelijk in te zetten inmiddels benut zijn”. Wij motiveren deze stelling dat uit de begrotingsanalyse van 2017, ontwikkeld door het ministerie van Binnenlandse Zaken wederom het feit blijkt dat er geen enkele vergelijkbare gemeente in Nederland is met meer ambtenaren in dienst dan onze gemeente (9,1 fte/1000 inwoners). Wij staan al sinds de allereerste uitgifte van de begrotingsanalyse van het ministerie, al meer dan 13 jaar op rij, nog steeds te boek als de gemeente met het grootst mogelijke ambtelijk apparaat gerelateerd aan onze grootte en sociale structuur. Daarnaast kunnen we lezen dat de maximaal mogelijke inhuur al bereikt is. Dat komt er dus nog bovenop. Naar de mening van alert! is er geen ruimte voor ingrijpend nieuw beleid en is er dus geen noodzaak voor formatie-uitbreiding, met uitzondering van het sociaal domein; dat is nieuw beleid door de overheid opgedrongen en waar dus een dekking tegenover staat. De post inhuur zal dan evenredig dalen daar er ten behoeve van het sociaal domein veel inhuurkrachten werkzaam zijn. Om deze paragraaf af te sluiten wil de fractie van alert! de raad herinneren aan de suggestie gedaan bij de vorige Begrotingsraad. Uit het onderzoek van K+V (2016) bleek dat wij 8,3 miljoen euro elk jaar extra uitgeven aan het toeristische product, terwijl de toeristenbelasting maar 4,8 miljoen oplevert. Januari 2016 heeft alert! een amendement ingediend om te onderzoeken of die extra uitgaven van de voornoemde 8,3 miljoen aan het toeristisch recreatief karakter, verantwoord teruggebracht kan worden, om daarmee extra budgettaire ruimte te creëren. Toen was er geen meerderheid hier in de raad, maar onze fractie had beloofd om op een later tijdstip de raad te helpen herinneren dat dit aanbod door de fractie van alert! nog steeds staat en zo weer ingebracht kan worden.

Toeristenbelasting: In de begroting van 2017-2020 was een bedrag van 185000 euro genomen omdat vorig jaar bleek dat de recreatiesector structureel veel minder afdraagt dan de Hoge Raad heeft beslist. Alert! had toen per amendement gevraagd om deze omissie per direct op te lossen en niet te wachten tot 2018. Dit amendement kreeg geen enkele steun, echter een amendement van de VVD, LSD en het CDA, gesteund door SGP, CU, D66 en PvdA om eerst volledige consensus te bereiken met de sector (citaat: “het college moest er alles aan doen...”) en 2017 te gebruiken voor opnieuw een onderzoek, om daarna, *als er dan nog een meeropbrengst zou blijken*, dit niet in de algemene middelen te stoppen maar in het actieprogramma Schouwen-Duiveland kiest voor toerisme. Nu zijn we een jaar verder en wat blijkt, de sector heeft de zaak, gesteund door het amendement, dusdanig kunnen vertragen dat het onderzoek nog niet af is en we pas per volgend jaar een eventuele meeropbrengst kunnen inboeken. En dit is in strijd met het amendement waarin geëist werd dat de nieuwe tarieven per 1 jan 2018 in

moesten gaan. Omdat we niet het alert! voorstel hebben gevolgd, hebben we dankzij de meerderheid van deze raad dus 2 maal 185000 euro = 370000 euro laten liggen, enkel omdat we onze oren te veel laten hangen naar wat de sector wil. En de sector heeft er belang bij om de zaak zolang mogelijk te traineren. Naar de mening van alert! worden we gepiepeld door de recreatiesector en de projectontwikkelaars zegt de fractie er in een adem bij. Alert! is van mening dat de toeristenbelasting dient te worden verhoogd naar bijvoorbeeld 1,25 euro en de extra inkomsten in zijn geheel gaan terugvloeien naar de budgettaire ruimte en er dus bij de besteding geen instemming van de toeristische sector vereist is. Immers de raad is de baas in deze gemeente, hoewel het in de praktijk soms anders lijkt. De fractie van alert! erkent het grote belang van de recreatiesector en haar bijdrage in de eilandelijke economie en werkgelegenheid. Echter het verdienmodel van de sector is voornamelijk gebaseerd op de existentie van dit eiland met haar rust en de ruimte, de cultuurhistorische en landschappelijke schoonheid met de stranden als absolute trekker. Deze kernwaarden en unieke selling-points vormen de basis waarop de toeristische sector is gestoeld. Daarom is het zeer wel te verdedigen dat een verhoging van de toeristenbelasting volledig ten goede moet komen aan de gemeenschap. Maar in de raadsvergadering van juni is een motie van de PvdA om de toeristenbelasting te verhogen weggestemd omdat de coalitiepartijen inclusief het CDA stellen dat het nu te vroeg is en we eerst allerlei onderzoeken moeten afwachten en op de toeristische hoofdstructuur moeten afwachten. En daarmee is de verhoging weer enkele jaren van de baan. Dit is weer een voorbeeld van hoe dat de sector indirect het gemeentelijk beleid bepaalt. Als het aan de fractie van alert! zou liggen kan de sector in het eerstvolgende overleg mede gedeeld worden dat de tarieven voor de toeristenbelasting omhoog zullen gaan naar 1,25 euro en de meeropbrengsten in de algemene middelen.

Leges: kostendekkende leges moeten niet tot gevolg hebben dat bijv. kleine evenementen geen doorgang meer vinden omdat deze kosten niet gedragen kunnen worden. Commerciële evenementen zoals grote evenementen dienen wel kostendekkend te zijn. Alert! wil, vooruitlopend op verdere besluitvorming met een **amendement** dit alvast corrigeren.

Afsluitend dankt de fractie van alert! de gemeentelijke organisatie voor haar bemoeienis en zorgvuldigheid bij de totstandkoming van de begroting en bijbehorende stukken ten behoeve van de raad.

Jos Hoeijmakers

Fractievoorzitter alert!

November 2017

